

Göteborg. Stadsteatern.

A. H. GÖTEBORGS KONSTFÖRLAG.

GÖTEBORGS STADSTEATERS GÄSTSPEL

PÅ
DET NORSKE TEATRET

21. — 26. SEPTEMBER 1948

Velkommen til Oslo.

Oslo by ynskjer Göteborgs Stadsteater hjarteleg velkomen.

Det er ei stor ære for byen vår og glede for vårt teaterpublikum å få høve til å sjå nokre av dei beste framsyningane frå eit av dei fremste teatra i Sverige.

Å byte teaterensemble mellom teatra våre har over lag mykje å seia. Det set inspirerande og oppattnyande kveik i skodespelarane og aukar teaterinteressa hos folk.

Vi ber difor fram vår hjartelegaste takk til Göteborgs Stadsteater for at det har teki mot innbydinga til å gjeste i Oslo. Samstundes takkar vi for den store interessa teatret og leiarane der har synt norsk kunst og norske kunstnarar og serskilt for den hjartevarme hjelpemda som nordmenn vart møtte med i krigstida.

Vi nyttar dette høvet til å sende ei helsing til staden Göteborg og göteborgarane med vår varmaste takk for den eineståande velviljen og omsuta som vart synt Noreg og nordmennene i tunge krigsår. Vi vil aldri gløyme det.

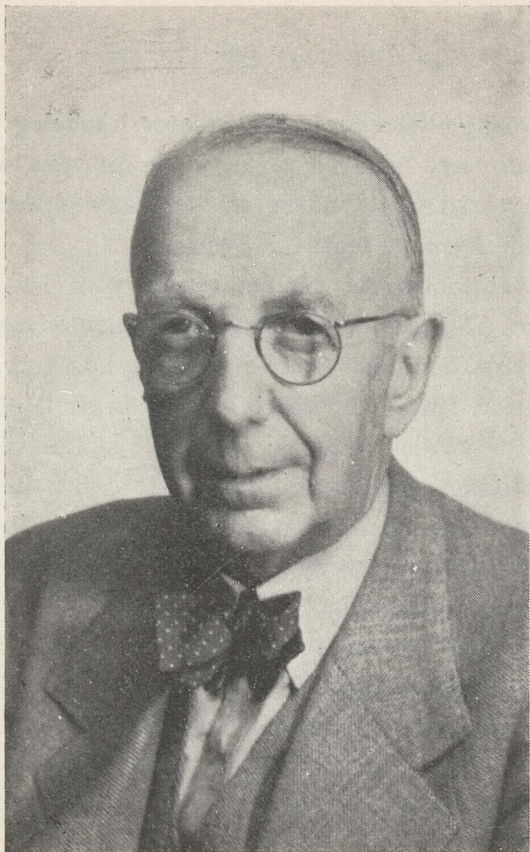
Hjarteleg velkomen til Oslo!

H. E. Stokke.

Ordførar.

Brynjulf Bull.

Varaordførar.

Teatersjef Torsten Hammarén

Göteborgs Stadsteater — vel møtt!

Vel møtt teatersjef Hammarén — den kloke og uredde teaterleiaren og iscenesetjaren, som har stått ved roret på Göteborgs Stadsteater frå fyrste dagen til no, som har gått i brodden med å syne fram det beste i gamal og ny litteratur frå heile verda, og som i okkupasjonstida så ofte i handling synte kvar svensk kultur stod når det galdt det undertrykte broderlandet. Vi takkar for at Det Norske Teatret skal få den æra å spela på Göteborgs Stadsteater etter innbyding frå Göteborgs stad. For oss er det ei ære og ei glede å ta imot Göteborgs Stadsteater her, og vi helsar alle som tek del i det store og innfløkte apparatet som eit slikt gjestespel er.

Representantar for Göteborgs stad, styresmenn, kunstnarar, teknikarar og funksjonærar — vel møtt!

Hans Jacob Nilsen.

Göteborgs Stadsteater.

Göteborg är i främsta rummet en köpmansstad. Dess kulturella liv har som en följd därav under långa tider burits upp av enskilda intresserade privatpersoner, som genom storartade donationer givit sitt stöd åt de sköna konsterna. Även Göteborgs Stadsteater har tillkommit på enskilt initiativ. En rad av stadens teatervänner slöt sig år 1910 samman i Göteborgs teaterförening, vars syfte huvudsakligast var att åstadkomma goda teaterförhållanden i Göteborg och främst då att skaffa den dramatiska konsten ett värdigt hem. För att påskynda frågans lösning skänkte år 1916 tio framstående göteborgare tillsammans staden en miljon kronor såsom en teaterfond, med vars räntor den framtida teaterverksamheten skulle stödjas. Staden ställde fri tomt til förfogande. Byggnaden uppfördes för lotterimedel. Stadsteatern, som invigdes den 29 september 1934, har alltså tillkommit genom samverkan av enskild, kommunal och statlig frikostighet.

I väntan på att den planerade teaterbyggnaden skulle iordningställas inbjöds stadens teaterintresserade allmänhet till aktieteckning i A.B. Göteborgs Teater, ett bolag som hade till ändamål «att vårda och trygga den dramatiska konsten i Göteborg». Bolaget startade sin verksamhet redan hösten 1918, då det hyrde den av direktör Sophus Petersen två år tidigare uppförda Lorensbergsteatern. Denna leddes av teaterchefer som Gustaf Linden (1918—19), Per Lindberg (1919—23), Gösta Cederlund (1923—24), Knut Ström (1923—26) och Torsten Hammarén, vilken senare stätt i spetsen för företaget från 1926 först på Lorensbergsteatern och nu på Stadsteatern. Lorensbergsteatern kom härigenom att bli en försöksteater, vars erfarenheter blev till ovärderlig nytta för Stadsteatern. Här utexperimenterades för första gången i vårt land sådana scentekniska nymodigheter som vridscen, rundhorisont och

Knut Ström

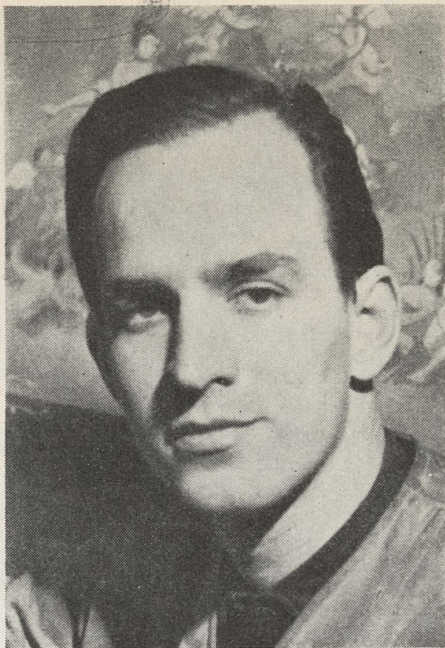
nya belysningseffekter, men även i fråga om ensémblespel och verkningsfull regi prövades här nya utvecklingsmöjligheter för scenkonsten. Här utbildades och sammansvetsades också en stab av skådespelare som sedan genom åren blivit teatern och staden trogna.

När Stadsteatern 1934 invigdes hade man där inte endast ett scenmaskineri som säkerligen var Europas modernaste utan också en erfaren och samspelt ensemble. Överflyttningen till den nya byggnaden medförde också andra konsekvenser, experimentens epok var avslutad, det gällde nu att motsvara de krav som kan ställas på en Stadsteater. Den stora salongen med sina 1 008 platser gav en möjlighet till kontakt med en bredare publik och en utvidgning av teaterintresset i staden. Genom ett omfattande abonnemangssystem knöt teatern an

Helge Wahlgren

till de stora folkrörelserna, bildningsverksamhet, skolor och högskolor, som här kunde erbjudas föreställningar till synnerligen reducerade priser. För den skull var Stadsteatern emellertid inte beredd att helt uppoffra de livgivande teaterexperimenten. Redan under sitt tredje verksamhetsår lancerade teatern sin egen Studio-scen, som med sin intima salong (218 platser) strax visade sig vara ett utomordentligt komplement till den Stora scenen och ett idealiskt forum för en mer avancerad dramatik. Sedan dess arbetar alltså Stadsteaterns ensemble med två parallellscener, vars premiärer tätt följa varandra. Under förra spelåret gavs således 14 olika program vid sammanlagt 437 kvällsföreställningar, som besöktes av 224 279 personer.

Ingmar Bergman

Att dra upp några bestämda linjer för den repertoar som under åren presenterats på Lorensbergsteatern och Stadsteatern låter sig väl knappast göra. Värdefull dramatik och goda underhållningspjäser har här avlöst varandra. Sammanlagt har inte mindre än 431 skådespel framförts under A.B. Göteborgs Teaters direktion. Om man ändå djärvt tala om en Stadsteaterns egen linje under senare tid, så bör man väl förknippa den med de föreställningar som givit de största framgångarna och där teatern fått bli förkunnare och opinionsbildare. Det är då främst 30-talets realistiska skådespel och krigsårens frihetsdramatik som man tänker på; pjäser som t. ex. «Son av sitt land», «Månen har gått ned», «Niels Ebbesen», «Rid i natt» och «Jacobowsky och översten».

Tisdag 21 och onsdag 22 sept.

Flickan från Lothringen.

(Joan of Lorraine)

Skådespel i 2 akter av

MAXWELL ANDERSON

Översättning: Herbert Grevenius

Regi och dekor: KNUT STRÖM

PERSONER:

Jimmy Masters, regissören	<i>Karl-Magnus Thulstrup</i>
(Inkvisitorn)	
Al, inspicienten	<i>Jean Dettler</i>
Tessie Stream	<i>Ann-Mari Ström</i>
(Aurore)	
Marie, kostymförestånderska	<i>Nine-Christine Jönsson</i>
Garder	<i>Jan von Zweigbergk</i>
(Bertrand de Poulengy)	
Abbey	<i>Martin Ericsson</i>
(Jacques d'Arc) (Cauchon, biskop av Beauvais)	
Mary Grey	<i>Gertrud Fridh</i>
(Johanna)	
Dollner	<i>Bengt Schött</i>
(Pierre d'Arc)	
Jo Cordwell	<i>Folke Sundquist</i>
(Jean d'Arc)	
Miss Sadler	<i>Ulla Malmström</i>
(Sankta Margareta)	
Farwell	<i>Harry Ahlin</i>
(Jean de Metz) (Fader Massieu)	
Noble	<i>Kolbjörn Knudsen</i>
(La Hire)	
Sheppard	<i>Arne Nyberg</i>
(Alain Chartier)	
Les Ward	<i>Claes Thelander</i>
(Dauphin)	
Jeffson	<i>Semmy Friedmann</i>
(Georges de Tremoille)	
Kipner	<i>Benkt-Ake Benktsson</i>
(Regnault de Chartres, ärkebiskop av Rheims)	
Long	<i>Tore Lindwall</i>
(Dunois, Bastarden av Orleans)	
Smith	<i>Håkan Jahnberg</i>
(Durand Laxart) (Thomas de Courcelles)	
Champlain	<i>Gordon Löwenadler</i>
(Bödeln)	

Handlingen försiggår på en New York-scen och följer en dags repetitioner på ett skådespel om Jeanne d'Arc.

— Paus mellan akterna. —

FLICKAN FRÅN LOTHRINGEN Gertrud Fridh och Claes Thelander

Flickan från Lothringen är den nu 60-årige amerikanen Maxwell Andersons senaste skådespel. Genom att Ingrid Bergman kreerat huvudrollen på Broadway och på film har det kanske blivit den mest kända av hans 25 pjäser. Konstnärligt står detta stycke också väl i paritet med hans tidigare mästerverk som «Winterset», «High Tor», «The Star-Wagon» och «Key Largo». Maxwell Andersons version av legenden om Jeanne d'Arc har samtidigt blivit en förkunnelse om trons nödvändighet och om teatern som en religiös institution ägnad människans andliga uppbyggelse. Författaren bygger i sitt skådespel en bro mellan nutid och historia genom att låta dramat stiga fram under repetitionsarbetet på en New York-teater.

Torsdag 23 och fredag 24 sept.

Kärleksgåvan.

Pjäsa i en akt av

CHRISTOPHER FRY

Översättning: Karl Vennberg

Regi: TORSTEN HAMMARÉN

Dekor: Birgit Afzelius-Wärnlöf

PERSONER:

Dynamene *Ebba Ringdahl*

Doto *Hjördis Petterson*

Tegens-Chromis *Tore Lindwall*

Scenen: Virilius grav, nära Efesus. På natten.

Fördringsägare.

Tragikomed i en akt av

AUGUST STRINDBERG

Regi: Helge Wahlgren

Dekor: Birgit Afzelius-Wärnlöf

PERSONER:

Tekla *Karin Kavli*
Adolf, hennes man, målare *Anders Ek*
Gustaf, hennes frånskilda man, lektor *Ulf Johanson*

En salong på en badort.

KÄRLEKSGÅVAN fr.v. Hjördis Petterson, Ebba Ringdahl, Tore Lindwall

Kärlekgåvan som samman med «Fordringsägare» bildar gästspelets andra program, presenterar en ny engelsk dramatiker. Christopher Fry är en ung engelsk teaterman, knuten till Arts theatre i London som dramatiker, regissör och skådespelare. Hans två helaftonspjäser «The Firstborn» och «The Lady is not for burning» har nyligen givits i London. I «Kärlekgåvan» tar han upp den gamla historien om den lättrostande änkan i Efesus och får ut något både vettigt og poetiskt av Petronius anekdot. Fast hans komedi balanserar på randen till farsen lyckas den tränga djupare än månet allvarligt dissikerande drama.

FORDRINGSÄGARE

Karin Kavli og Anders Ek

Fordringsägare. Strindbergs naturalistiska nutidsdrama skrevs omkring 1888 med tanke på Antoinets Théâtre Libre. Det var det stycke med vilket författaren först slog igenom i utlandet. Nära besläktad med den strax tidigare skrivna «Fröken Julie» drivs här den intellektuella pinoproccessen ännu ett steg längre. Stadsteatern planerar att ge detta korta triangeldrama i samband med ett program till 100-årsdagen av diktarens födelse den 22 januari 1949.

Lördag 25 och söndag 26 sept.

Mig till skräck.

En moralitet i tre akter
av INGMAR BERGMAN

Regi: Författaren

Dekor: Birgit Afzelius-Wärnlöf

PERSONER:

Paul	<i>Ulf Johanson</i>
Kersti	<i>Gertrud Fridh</i>
Mormor	<i>Maria Schildknecht</i>
Mean	<i>Hjördis Petterson</i>
Juden Isak	<i>Kolbjörn Knudsen</i>
Erneman	<i>Ludvig Gentzel</i>
Irene	<i>Ingrid Borthen</i>
Carl	<i>Håkan Jahnberg</i>
Ebba	<i>Lisa Lundholm</i>
Tobias	<i>Folke Sundquist</i>
Anders	<i>Bengt Schött</i>

AKT I: Första bilden: En sen decemberkväll i Mormors förmak.

Andra bilden: En söndagsförmiddag några år senare.

AKT II: Första bilden: Samma rum, en våreftermiddag 10 år senare.

Andra bilden: En snöig februaridag ett och ett halvt år senare.

AKT III: Första bilden: Pauls fyrtiofemårsdag. En Valborgsmäss.

Andra bilden: Ett par år senare, en april dag.

— Pauser mellan akterna. —

MIG TILL SKRÄCK fr.v. Gertrud Fridh, Hjördis Petterson, Ulf Johansson

Mig till skräck är en «moralitet» av en ung svensk dramatiker som även på annat sätt står Stadsteatern nära. Ingmar Bergman har sedan ett par år verkat som regissör i Göteborg. Genom «Hets» — filmen och pjäsen — torde hans namn vara känt även i Norge. Bland det stora antal pjäser och filmer som Ingmar Bergman redan hunnit skriva är kanske «Mig till skräck» det som har den mest personliga tonen. Det gör intryck av att vara skrivet som en ung mans försök att komma till klarhet med den skrämmande livsprocess, som med årens hjälp förvandlar en lovande och begåvad yngling till en förhatlig formelmänniska, hos vilken tron gett plats för andlig tomhet. Det är sig själv till skräck och andra till varnagel han tecknat läraren Pauls levnadsöde.

Pjäser och författare.

De föreställningar med vilka Göteborgs Stadsteater nu för första gången har äran framträda inför norsk publik har, på ett undantag när, valts ur förra årets spelplan. Då det förefallit oss väsentligt att därvid bjuda sådana program, som tidigare inte givits i Oslo, har det inte varit möjligt att samtidigt låta alla våra skådespelare bli rättvist representerade. Flera av våra bärande krafter har därför till ensemble-spelets fromma under detta gästspel lojalt funnit sig i att framträda i mindre uppgifter.

Eftersom de pjäser som står på vårt program för gästspelet således är relativt obekanta för vår norska publik kan en kortare presentation av skådespel och författare vara på sin plats.

Johansen & Nielsen, Oslo.